

וועגן צוויי ביטערע ענינים

אין יוני-יולי-נומער „היימיש“ געפינען זיך צוויי זאכן, וואָס האָבן מיך פשוט דערשיטערט. אין אייערע חודש-נאָטיצן דערציילט איר וועגן אַ הויכן באַאָמטן אין תל-אביבער עיריה פון דער ספרדישער עדה, וואָס האָט געזאָגט צו אַן אשכנזישער פרוי, וועלכע האָט אים באַליידיקט: „אַ שאָד וואָס היטלער האָט נישט אָנגעהאַלטן נאָך אַ צען טעג — כדי אייך אַלע אשכנזים צו פאַרניכטן!“ נישט וועגן דעם מנוויל גייט עס מיר דאָ, וואָס ווען נישט די איטשע-מאירס, די אשכנזים, וואָלט ער גע- האָט אַ קדחת און נישט אַ פריי יידיש לאַנד, ער וואָלט נאָך אפשר גע- לעגן ערגעץ אין מיסט אין מאַראַקאָ, אָדער ערגעץ אַנדערש, און אָנגע- היזן געווען אויפן חסד פון גרויזאַמע שכנים, און נישט געווען אַ הויכער באַאָמטער אין אַ פרויער מדינה. פאַרוואָס פאַרלאַנגען מיר אַז אַנדערע לענדער זאָלן פאַר אַזאַ חטא באַשטראַפן מיט תפיסה און פאַרלירן די שטעלע, און ביי אונז קאָן מען אַפקומען נאָר מיט אַ פאַר- חורף? אמת, מיר האָבן אַ רעכט צו האָבן שרצים פונקט ווי יעדעס אַנדערע פּאַלק, פאַר אונז איז אַבער מער געפערלעך אַריבערצוגיין צום טאַג-אַרדענונג ביי אַזאַ זאַך, ווי עס קאָנען עס אַנדערע געאַרדנטע לענדער טון. און וואָסערע פערספעקטיחן דאָס גיט, ווען זיי זאָלן, חלילה, באַקומען די מאַכט אין לאַנד! עס קאָנען ביי זיי אויך אויפשטיין דעמאַגאָגן.

מיר קאָנען פּלוצלינג פאַרוואַנדלט ווערן אין „חייסע“ מיט די אַלע פּאַלגן פאַר די חייסע אין די פאַרביקע לענדער. עס איז אונזער חוב באַלד פון אָנהייב דאָס שלעכטס אַרויסצורייסן מיטן וואַרצל, אַזוי ווי מיר פאַרלאַנגען עס פון די אַנדערע פעלקער.

חשובער קאַלעגע, איך בין נישט פאַר דעם, אַז מיר זאָלן באַהאַלטן אונזערע שלעכטע זייטן, ווייל נאָר דער אמת איז דער בעסטער לערער. פונדעסטוועגן זענען פאַראַן זאכן מיט וועלכע מען קאָן וואַרטן. אין מיטן פונעם אייכמאַן-פּראָצעס ברענגט איר ק. צעטניקס „ווי רופט מען מיך, זאַגסטו?“! מיר האָבן דאָס פשוט נישט קאַ כוח אויסצוהאַלטן. זאָס דאָזיקע קאַפיטל עפנט פאַר אונז אויף די שוואַרצעס אַפּגרונטן. מיר שטייען פאַר זיי צעטומלט און צעשראַקן. עס טוט אונז טויזנט

ביולעט
פאראיי

קינסטלער
צ

קרוב 40 מא

געטער ביים א

טיקט קיין ישו

בוזיי ביים שלו

צחק ליכט

געקעטאַר פון

זאַשאַר און דו

זאָט פאַרטראַכט

דער ואש

קשיקט אַ הא

דער בריח

טויפטשטעלען

בית שלום אַע

די פּאַלגן

זאַפונגען במ

מערי אַע

זעילעוויטש,

זאַלינסקא, ד

זאַ דויטש

זאַ רייטש

זאַ זאַלינד קאַ

זאַ קלאַוד

זאַ זאַסקין, ווי

זאַ שאַ

אנדערע פאלקס-לידער אריבערצוגיין צום
טאג-ארדענונג ביי אונז זאך, חי עם קאנען עם אנדערע געארדנטע
לענדער טון. און האסערע פערספעקטיחן דאס גיט, ווען זיי זאלן, חלילה,
באקומען די מאכט אין לאנד! עם קאנען ביי זיי אויך אויפשטיין
דעמאגאגן.

מיר קאנען פלוצלינג פארוואנדלט ווערן אין „חייסע“ מיט די אלע
פאלגן פאר די חייסע אין די פארביקע לענדער. עם איז אונזער חוב
באלד פון אנהייב דאס שלעכטס ארויסצורייסן מיטן הארצל, אזוי ווי
מיר פארלאנגען עם פון די אנדערע פעלקער.

חשובער קאלעגע, איך בין גישט פאר דעם, אז מיר זאלן באהאלטן
אונזערע שלעכטע זייטן, ווייל נאר דער אמת איז דער בעסטער לערער.
פונדעסטוועגן זענען פאראן זאכן מיט חעלכע מען קאן ווארטן. אין
מיטן פונעם איינמאן-פראצעס ברענגט איר ק. צעטניקס „ווי רופט מען
כיך, זאגסטו?“! מיר האבן דאס פשוט גישט קא כוח אויסצוהאלטן.
זאס דאזיקע קאפיטל עפנט פאר אונז אויף די שווארצע אפגרונטן.
מיר שטייען פאר זיי צעטומלט און צעשראקן. עם טוט אונז טוינט
מאל מער ווי, חי ווען וועלכער עם איז דייטש האלט דאס געטון. מיר
ווייסן, אז דער דאזיקער האט אנגעטון צרות. אבער איין זאך איז אונז
ווייסן און א צחייטע זאך, צו באקומען דאס גאנצע בילד פאר די אויגן,
אזוי ווי ק. צעטניק קען עם געבן. ווו איז רחמנות? איז דאך דא אן
אלטער טאטע, א הויך-פארדינסטפולער ייד. פארוואס דארף מען אים
כארביטערן די לעצטע פאר יאר? ק. צעטניק איז דאך נאך א יונגער
מענטש. ער האט נאך געקאנט ווארטן מיטן פארעפנטלעכן דוקא דאס
בוך, און איר — מיטן קאפיטל.

פארשטייט זיך, אז נאך בר-מצווה, טראגט שוין יעדער ייד אויף זיך
אליין אלע עבירות. אבער אלע חייסן אויך, אז אזוי איז עם גישט, אז
א זון איז שטענדיק א זון און א טאטע איז שטענדיק א טאטע. און
אזוי שוואך איז דער נאמען קאמופלירט, ווי עם וואלט זיך נאר געהאנדלט
אויסצומיידן א געריכט און דאס וואלט מען אויך גישט געקאנט, ווען עם
וואלט געקומען דערצו. איך ווייס, עם איז שווער צו רעדאגירן אונז
קאמופליצירטן זשורנאל חי „היימיש“ און אלע צופרידנשטעלן.

מיט די בעסטע גרוסן — אייער פנחס וועלנער, קאפטנהאגער

— וואס איז דאס אויב גישט נאר א פרעטעקסט, דער לעצטער
אפשר, אופן פון באערן דעם אומשטערבלעכן קולט פון עראס.

די פאלגנדיקע
במתנה:
דער אשער, ח
בילעטיש, נתני
דווינסקא, דושאן
דוויטש טאוס
דייטש, רייטשארד
אמלינג קאהען,
קלאודיא
דסקין, וויליאם
די שאל.
די ישראלדי
דער אומויסט
יידישן
עס מערקן
דעציאונג אין
ען דער ייד
געריקע. די
קבראכט א
אונטער דער
וואלט.
די דער
דאס דורך
דורך פאר
עלבו יאר
א בעטערס
אין טראגט